

nit na ptuji (španjski) ladii, ki ga je peljala s kraljico vred v Gaeto, kjer je nek še, čeravno se je že govorilo, da je na Španjsko pobegnil. Kaj takega, da bi svojega kralja zapustilo vse: ljudstvo, armada in cela rodovina njegova, se ne bere nikjer v celi zgodovini. — „Patrie“ piše iz Pariza, da neapolitanska armada se bo osnovala na 15.000 mož; ko bo vredjena, bo Garibaldi začel vojsko za zedinjenje cele Italije, čeravno pismo (memorandum) sardinske vlade zagotavlja, da bode Beneško „za zdaj“ še pri miru ostalo. To je velik razloček med Sardinci in med Garibalditom: ta nič ne taji in vse svoje namene odkritoserčno pové, uni pa so skrivači. Najnovejši telegram naznanja razglas Garibaldovi do neapolitanske armade, v katerem pravi: „Italija, ostanjke svojih spon z z nogami teptaje, nam kaže slavno pot proti severju!“

— Iz Rimskega. Vojska se je začela v papeževih deželah. General Fanti je po hudem boji 14. t. m. vzel Peružio; papeževa armada se je vmaknila v terdnjavo, ki se je pa zvečer udala; 1600 papeževih vojakov z generalom Šmidom so vjeli. Lamoriciere je vso svojo armado postavil pred Jakin (Ankono) in Spoleto in tu pričakuje Garibaldi-ta. Na domače (laške) vojake se ne more zanašati; tega se je Lamoriciere že žalostno prepričal te dni, ko je zasledil grozno zakletbo domačih oficirjev in sicer tako, da je polkovnika grofa F. ustreliti dal, mnogo oficirjev pa na galejo poslal, ki so se udeležili zarote. — Gledé na te prekucije o rimskih deželah se nam treba zdi, te dežele enmalo bolj na drobno popisati, da bravci vejo, kaj je Romanja, kaj Umbria itd. Pred laško vojsko je obsegala papeževa država 4 dežele (ki jim legacije pravijo) in pa okolico rimsko. Perva dežela z okrajnami Bolonja, Ferara, Forli in Ravena, se imenuje Romanja, ki jo je Sardinija že pred papežu vzela in s svojimi deželami združila. Druga legacija obsega okrajne: Orbino, Pesaro, Macerata, Loreto, Ankona (Jakin), Fermo, Ascoli in Kamerino; te papeževe dežele, ktere so na kraji ali meji rimske države proti neapolitanski državi, se imenujejo Marke (Okrajne). Tretja legacija obsega dežele: Spoleto, Perugia (Perudzia) in Rieti; pervima dvema deželama se pravi Umbria. Četerta legacija zapopada dežele: Velletri, Frosinan in Benevent. Benevent je papeževa dežela v neapolitanskem kraljestvu (taki v tuji deželi ležeči in od nje obdani deželi se pravi „enklave“). Okolica rimska (Komarka), ki ima posebno gospodarstvo, zapopada mesto Rim in dežele: Viterbo, Orvieto in Civita Vecchia. To je tako imenovana „dedna dežela po sv. Petru“ v ožjem pomenu, ktero je večidel mejna grofinja Matilda leta 1077 sv. Očetu darovala in ktero varuje francoska armada pod generalom Goyon-om. Do lanskega leta, to je, pred laško vojsko, je merila papeževa država 748 kvadratnih milj in je štela 3 milijone in 125.000 prebivavcov; lani se je spuntala Romanja z 175 kvad. miljami in 1 milijonom in 15.000 prebivavci zoper papežovo vlado in se zedinila s Sardinijo. Ravno sedaj sega Sardinija po Markah in Umbrii, ki merijo 424 kvad. milj in štejejo 1 mil. in 635.000. Ker je punt v vseh teh deželah in ker clo nobena vlada s svojo armado ne pomaga papežu, ne bo mogel general Lamoriciere nič opraviti zoper Garibalditovo moč, ktero še povsod podpira papežovo ljudstvo sam. Le Rim in okolico rimsko z 149 miljami in 475.000 prebivavci varuje francoska armada zoper dvojno silo; namreč zoper domači punt in zoper napad sardinske in Garibalditove armade.

— Iz Sardinskega 15. sept. Francozka vlada je svojega poročnika Talleyrand-a iz Turina poklicala. Poročnika nazaj poklicati je sicer znamenje, da se je vlada z vlado zderla; al tu ne pomeni to kaj takega; vés svet pravi, da je to le razpor — na videz. Danes je prinesel

poslanec grof Minerva pismo rimske vlade v Turin, v katerem pravi, da ne stori tega, kar sardinska vlada terjaja (namreč: razpustiti ptujce iz papeževe armade).

**Francozko.** Iz Marsilja 10. sept. Danes je prišel cesar Napoleon s cesarico v naše mesto; sprejeli smo ga kakor se takemu slavnemu cesarju spodobi ter mu napravili slovesno kosilo. Tu je cesar besedo poprijel in rekel, da „blagor francoskega naroda je zmiraj njegova prva skerb; mermranja ptujega ne porajta; tu v Marsilji vlada duh (genij) francoski, ki v roci derži oljko miru, na bedru pa cuka mu meč.“

**Angleško.** Iz Londona 13. sept. Palmerstonov časnik „Morning Post“ pravi, da tista novica, po kateri se zveza angleške, avstrijske, pruske in ruske vlade zoper francosko svetu napoveduje, je čisto prazna. — Kar še ni, pa zna biti, ako bi cesarja Napoleona kaj utegnili mikati, komu na pomoč iti v prekucijni vojski ali pa svojo roko stegniti po kaki ptuji deželi.

**Černogora.** Novi knez se je v lastnoročnem pismu cesarju Napoleonu poklonil kot izvoljeni knez črnogorski. Cesar mu je v odgovoru srečo vošil in 250.000 frankov daroval, češ, da je Černogora revna dežela in knez brez premoženja; al priporočil mu je, naj ostro čuje nad tem, da Černogorci čislajo mejo, ki jo je evropska mejna komisija proti Turčiji določila.

**Turčija.** Iz Sirije. Ko je prva armada francoska prišla v Sirijo, so v Homs-u začeli turčini razsajati in kričaje: „izdani smo! ajd po orožje!“ letati po ulicah; al komandant Ahmed Paša jih je kmali ukrotil.

— Iz Bosne. V Gazku so turki kristjanom 11 vasi oropali in potem požgali, čede jim vzeli, 3 cerkve razdajali in hleve iz njih naredili.

**Pogovori vredništva.** Gosp. Juri Lack. v P: Odveč poslana 2 gold. z 10 kr. sta za prvo poletje 1861 zapisana. — Gosp. And. Žnid. v Gorici: Naročena povestnica je bila že davnej odtod poslana; prosimo, da poprašate na pošti ali pod svojim napisom ali pod napisom svojega tovarša. — Gosp. M. Š. v Borovljah: Dezaj je prišlo 6 delov sv. pisma v slovenskem jeziku na dan, ki se dobijo v sl. ljubljanski škofiji za 8 gold. 69 kr. nov. dn.; še en zvezek pride, in celo sv. pismo v domačem jeziku bo potem gotovo.

## Kursi na Dunaji

18. septembra 1860.

v novem denarju.

| Deržavni zajemi ali posojila.       | Druge obligacije z lotrijami.       |
|-------------------------------------|-------------------------------------|
| 5% obligacije od leta 1859          | Kreditni lozi po g. 100 . g. 106.—  |
| v novem dnar. po 100 g. g. 59.75    | 4½% Teržaški lozi po 100 „ 108.—    |
| 5% nar. posojilo od l. 1854 „ 74.80 | 5% Donavsko-parabrod-               |
| 5% metalike . . . . „ 63.20         | ski po g. 100 . . . . „ 94.—        |
| 4½% „ . . . . „ 56.50               | Knez Esterhazy. po g. 40 „ 81.—     |
| 4% „ . . . . „ 53.50                | Knez Salmovi po g. 40 „ 37.—        |
| 3% „ . . . . „ 38.—                 | Knez Palfyovi po g. 40 „ 38.25      |
| 2½% „ . . . . „ 33.—                | Knez Claryovi po g. 40 „ 36.—       |
| 1% „ . . . . „ 13.—                 | Knez St. Genoisovi po g. 40 „ 36.—  |
| <b>Obligacije zemlišn. odkupa.</b>  | Knez Windischgrätz. po g. 20 „ 23.— |
| (po 100 gold.)                      | Grof Waldsteinovi po g. 20 „ 25.50  |
| 5% doljno - avstrijske g. 89.—      | Grof Keglevičevi po g. 10 „ 13.75   |
| 5% ogerske. . . . „ 66.—            | Budimski . . po g. 40 „ 37.50       |
| 5% horvaške in slavonske „ 64.—     | <b>Denarji.</b>                     |
| 5% krajske, štajarske,              | Cesarske krone . . . g. 18.20       |
| koroške, istrijanske „ 88.—         | Cesarski cekini . . . „ 6.38        |
| <b>Deržavni zajemi z lotrijami</b>  | Napoleondori (20 frankov) „ 10.50   |
| Zajem od leta 1860 . . . „ 88.25    | Souvraindori . . . „ 18.40          |
| „ „ „ 1860 petink. „ 89.—           | Ruski imperiali . . . „ 10.87       |
| „ „ „ 1839 . . . „ 120.—            | Pruski Fridrikdori . . „ 11.15      |
| „ „ „ 1839 petink. „ 118.—          | Angleški souvaindori . „ 13.35      |
| 4% narodni od leta 1854 „ 87.50     | Louisdori (nemški) . . „ 10.85      |
| Dohodkine oblig. iz Komo „ 15.50    | Srebro (ažijo) . . . „ 33.30        |